

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל
שניאורסאהן

מליובאוויטש

תצא

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק כד
(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי
"מכון לוי יצחק"
כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים ואחת לבריאה
ה'י' תהא 'שנת פלאות אראנו

תצא

המשנה אומרת⁹, „כלאי בהמה מותרים לגדל ולקיים [=להשתמש בבהמה שנולדה מהכלאה] ואינם אסורים אלא מלהרביע .. (והמשנה שלאחריה ממשיכה) בהמה עם בהמה וחיה עם חיה .. טמאה¹⁰ עם טמאה וטהורה עם טהורה טמאה עם טהורה וטהורה עם טמאה אסורין לחרוש כו“.

לומד הרא"ש כי „מתניתין (המשנה השניה) כוללת יחד טמאה עם טמאה וטהורה עם טהורה וטהורה עם טמאה וטמאה עם טהורה“, זאת אומרת, האיסור של „כלאים דחרישה“¹¹, קיים גם בטמאה עם טמאה וטהורה עם טהורה.

ואילו הרמב"ם בפירוש המשניות לומד, כי המקרים הראשונים במשנה השניה, באים בהמשך לאיסור הרבעה שבמשנה הראשונה, ורק המקרים של „טמאה עם טהורה וטהורה עם טמאה“ נמשכים לסיום בו נאמר ש„אסורין לחרוש כו“.

ופירוש משנה זו לפי הרמב"ם הוא – ובפרט לפי גירסתו¹² שהמשנה פותחת „במה דברים אמורים (שהם אסורים רק „מלהרביע“) „בהמה עם בהמה כו“, אבל טמאה עם טהורה .. אסורין (גם) לחרוש כו“.

ויש לומר, שגם סברא יש בדבר, וסיבת המחלוקת היא לא רק מצד פירוש המשנה, אלא מצד הסברא, ואדרבא – מצד מחלוקת

א. המחלוקת בכלאים

בחרישה – בכל המינים, או

רק בחיבור טמא וטהור

בקשר עם הפסוק! „לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו“, נאמר במשנה במסכת בבא קמא²: „אחד שור ואחד כל בהמה .. אלא שדיבר הכתוב בהוה“, והגמרא³ מסבירה, ש„כלאים דחרישה יליף שור שור משבת“⁴ (דכתיב⁵ שורך וחמורך וכל בהמתך, רש"י).

בפרטי דין זה מוצאים מחלוקת בין הראשונים:

הרמב"ם פוסק⁶, „אחד שור וחמור, ואחד כל שני מינין שאחד טמא ואחד טהור .. לוקה מן התורה“ (ומסיים) „אבל מדברי סופרים שני מינין שהן כלאים בהרבעה (כלומר, כל שני מינים, טהורים או טמאים) אסורים לחרוש בהם כאחד ולמשכן ולהנהיגם“;

אך רבינו אשר (הרא"ש) כותב על כך⁷, ואין דבריו נראין, ופוסק, כי אפילו אם שניהם טהורים או שניהם טמאים, גם כן עובר על האיסור מן התורה.

ויסוד המחלוקת הוא בפירוש המשנה במסכת כלאים⁸:

1) פרשתנו כב, יו"ד.

2) ספ"ה (נד, ב).

3) שם.

4) וכן הובא ברא"ש ב"ק שם ובהלכות קטנות הלכות כלאים ס"ה. רדב"ז על הרמב"ם הל' כלאים פ"ט ה"ח בתחלתו. אבל ראה תירוט ב"ק שם. וראה לקמן הערה 30.

5) ואתחנה ה, יד.

6) הל' כלאים פ"ט ה"ח. וראה פיה"מ ב"ק שם. כלאים פ"ח מ"ב. סהמ"צ מל"ת ריח.

7) בהל' קטנות שם. הובא בכס"מ לרמב"ם שם. ב"י לטויו"ד סרצ"ו ד"ה כל העושה.

8) ראה רדב"ז לרמב"ם שם ובפירושו ר' חיים פלטיאל עה"ת כאן (ירושלים תשמ"א).

9) פ"ח מ"א"ב.

10) במשניות דהרמב"ם (קאפח – משא"כ בפיה"מ

שלפנינו) מכאן ואילך – הסדר מהופך וטהורה קודם, וצ"ע.

11) ל' הגמ' ב"ק שם.

12) ובמלאכת שלמה (כלאים שם) ובברכ"י (יו"ד סי'

רצו סיו"ד) הובאה ג"כ גירסא זו, ושם גם הגי' במשניות

„אבל טמאה עם טהורה כו“, וכ"ה בכמה כת"י דמשניות –

ראה משניות זרעים עם שינוי נוסחאות (ירושלים,

תשל"ב). וש"נ.

לעומת זאת, לגבי כלאים דחרישה, שתוכן האיסור הוא חיבור של שני מינים יחדיו, והתורה מדייקת לכתוב (לא „בהמתך” סתם, כמו בכלאים דהרבעה¹⁶, אלא) „בשור ובחמור” – לומדים מכך, שזהו רק במין טהור וטמא]. אך בעיון מדוקדק לא ניתן לפרש כך: לומר שיש בפירוט דיוק כלשהו, הוא היפך המשמעות הפשוטה של „דיבר הכתוב בהווה”. ונוסף על זה: כאשר הרמב”ם מפרש את המשנה בבבא קמא, הוא כותב בנוגע לכלאים דחרישה¹⁷ שהכוונה היא לכל שני מיני בהמות (גם טהור וטהור וגם טמא וטמא), אך מוסיף „וזה מדרבנן אבל מן התורה אינו אסור .. אלא בהמה טהורה וטמאה בלבד דומיא (=דומה) דשור וחמור”; במילא מובן, כי גם לדעת הרמב”ם מוסב הכלל „דיבר הכתוב בהווה” שבמשנה על כל המינים¹⁸. ואם כן לא ניתן להסביר ולתלות את שיטת הרמב”ם בפירוט הכלל „דיבר הכתוב בהווה”¹⁹.

ג. כלאים דחרישה: סייג

להרבעה, או משום צער בעלי חיים

בטעם האיסור של כלאים דחרישה מצינו דעות שונות:

16 קדושים יט, יט.

17 וצ”ע ברדב”ז לרמב”ם שם דכ’, והך דפ’ הפרה נמי בכלאים דהרבעה היא ולא בכלאים דהנהגה דומיא דשור וחמור”. ואולי מדייק בלשון הרמב”ם בפיה”מ (בי”ק), אלא מאמרו לכלאים שהוא חנון למה שאמר לא תחרוש כו”, ואינו מפרש בכלל כלאים דהרבעה, לפי שזהו הפי’ הפשוט במשנה. אבל ראה פיה”מ כלאים שם. וצ”ע.

18 וכן מוכח גם בפיה”מ כלאים שם (בסופו). וצ”ע כיצד יפרש הלשון, דבר הכתוב בהווה” על ענין שהוא מדרבנן. וכ”כ במור”ג ח”ג פמ”ט. ו”ל שהוא ע”ד אסמכתא. וראה לקמן הערה 29.

19 ועוד: הרי בגמ’ (בי”ק שם) ילפינן מכתובים, שור שור משבת, „בהמתך בהמתך משבת”. וראה הנסמן לעיל הערה 4. וראה אנציקלופדי’ לתלמודית ערך דבר הכתוב בהווה. בי”ח חור”מ שם. לקו”ש שם ע’ 138 וע’ 145.

בסברא משתלשלת המחלוקת בפירוש המשנה וקביעת הגירסא בה.

ב. „דיבר הכתוב בהווה” – באופן גורף, או שבדוגמה יש דיוק מסויים

לכאורה היה ניתן ללמוד, כי המחלוקת נעוצה בפירוש של הכלל „דיבר הכתוב בהווה”, המופיע במשנה במסכת בבא קמא גם לגבי כלאי בהמה:

לפי הרא”ש, כאשר אומרים „דיבר הכתוב בהווה”, הכוונה היא באופן מוחלט, רק משום שזהו „הווה”. כלומר, לא ניתן למעט ולשלול אף מקרה מכך שהתורה אומרת „בשור ובחמור”, האיסור איפוא חל על כל סוגי הבעלי-חיים.

לעומת זאת לדעת הרמב”ם, למרות שאומרים כי „דיבר הכתוב בהווה”, אך אין מסתבר לומר שאין שום לימוד מכך שהפסוק מפרט ולא אומר באופן סתמי „כלאים” וכיוצא בזה. לכן אומר הרמב”ם, שלומדים¹³ מכך בנוגע לסוג הכללי, שחייב להיות אחד טהור ואחד טמא.

[ואף שביחס לדינים אחרים הנמנים במשנה בבבא קמא (כמו „נפילת הבור”, ו„תשלומי כפל” וכדומה) הכל סבורים כי הכוונה לכל בהמה וחיה ועוף, והסיבה שהתורה מציינת „שור וחמור” הוא רק מפני ש„דיבר הכתוב בהווה” – אך לגבי כלאים הדבר שונה:

לגבי „נפילת הבור” וכיוצא בזה, הרי עיקר הענין הוא – תשלומים עבור נזק שנגרם לבעל-הבית¹⁴, ואין כל סברא לחלק בין סוגי בעלי-חיים להם הזיק¹⁵;

13 ראה לשונו בפיה”מ כלאים ובי”ק שם. רדב”ז שם בתחלתו.

14 ראה בגמרא בי”ק שם „כל דאית לי בעלים” וכיו”ב, וראה בי” לטור חור”מ ר”ס שפט ד”ה ומ”ש רבינו.

15 ושאינו זה דלמדן (בי”ק כה, ב. וש”ג), שור ולא אדם חמור ולא כלים כפרשי” שם (נד, א), שאינו מין בהמה”. וראה פרשי” שם נג, סע”ב ד”ה שור. וראה לקו”ש (המתורגם) ח”ז ע’ 145.

אך קשה לפרש כי כל האיסור של כלאים דחרישה הוא רק משום צער בעלי חיים, משום שבתורה נאמר הפסוק, "לא תחרוש גו" בין הפסוקים של איסורי כלאים²⁵ (כלאי הכרם וכלאי בגדים)²⁶, וגם במשנה²⁷ הדינים של כלאים דחרישה – מופיעים במסכת כלאים, ברצף אחד עם, "כלאים דהרבעה"¹¹.

ובפרט שהרמב"ם עצמו מבאר בספרו 'מורה נבוכים'²⁸, שהטעם של כלאים דחרישה הוא, "כי אם יקבץ בין שניהם פעמים ירכיב אחד מהם על חבירו"²⁹.

(25) ראה בחי' כאן.

(26) אבל י"ל שנאמר בתורה בסמיכות אף שאינו מאותו הטעם כיון שהפעולה יש בה דמיון לכלאים. וראה ראב"ע כאן וחוקוני כאן: ונסמכה כאן לפי שדבר לעיל בענין וריעה, ובשביל הוריעה סמך כאן שעטנו.

(27) וכן ביד החזקה להרמב"ם (כנ"ל).

(28) שם. ובחינוך שם: שרש המצוה כתב הרמב"ם שהוא משורש איסור הרבעה הבהמה כלאים כי דרך כו' (ומביא הלשון כברמב"ן פרשתנו כאן וקדושים שם).

(29) ואף שאין הכרח שיתאים טעם המצוה במו"נ שם עם שיטתו להלכה בספר חיד (ובסהמ"צ ופיה"מ), ובפרט בגדוד"ד שבמו"נ שם מפורש, "והראי' ע"ז היות הדין הזה כולל זולת שור וחמור אחד שור וחמור ואחד כל שני מינין אלא שדבר הכתוב בהו" (ועד"ז הוא בהעתקת קאפח), ללא כדעתו בהלכה* (ודוחק לומר שבמו"נ כתב הטעם והדין כפי שהוא מדרבנן, ומה"ת הוא מטעם צער בע"ח כנ"ל)

– מ"מ באם דעתו להלכה ביד מיוסדת בטעם האיסור, מסתבר שמתאים למ"ש במו"נ (ששם ביאר טעמי המצות) – משא"כ לפי הביאורים דלקמן ס"ד וה' (שאינן יסודם בטעמי המצוה)

(* אבל ראה חמדת ישראל על סהמ"צ להרמב"ם מל"ת ריח. דמדייק מל' הרמב"ם, "אמנם מן התורה אינו חייב מלקות כו" דמשמע ע"ס' להרמב"ם דכל שני מינין אסורים מן התורה רק מלקות אינו חייב מה"ת אלא בכלאים דטומאה וסוהרה. ולהעיר, דלשון הרמב"ם בהל' כלאים שם הוא, "אבל מדברי סופרים", וידועה דעת הרמב"ם (סהמ"צ שורש ב'. פיהמ"ש כלים פ"ח מ"א) שכל דבר הנלמד באחת מיר"מ מדת נק' דברי סופרים. אף שלמנה מורשים ע"כ לדעתו הם מן התורה אלא שלא נמנו במנין המצות (מפרש סהמ"צ שם מ"ג) ומרגניתא (סבא. מ"מ וכ"מ הל' אישות פ"א ה"ב. ועוד).

יש אומרים²⁰, כי האיסור הוא, "משורש איסור הרבעה הבהמה כלאים"²¹, משום ש, "דרך כל עובד אדמתו להביא צמדו ברפת אחת וירכיב אותן"²².

ויש אומרים²³ ש, "מטעמי מצוה זו ענין צער בעלי חיים".

ועל פי זה אפשר לומר, כי בכך מתבטאת מחלוקת הרמב"ם עם הרא"ש:

לדעת הרא"ש איסור זה הוא, "משורש איסור הרבעה הבהמה", משום שסוף סוף מביאה דחרישה יחידו להרבעה; ובמילא האיסור תקף בכל שני מינים יחידו, בדיוק כמו בכלאים של הרבעה.

ואילו לדעת הרמב"ם איסור זה הוא משום צער בעלי חיים –

ולכן האיסור מן התורה הוא רק בטוהרה עם טמאה, בדוגמת שור וחמור, משום שדוקא במקרה כזה שייך הטעם, "שזה מעלה גרה וזה לא יגר וחושב שהלה אוכל ויש לו צער בעלי חיים"²⁴. או, בהתאם להסבר בספר החינוך, שטעם הצער הוא, "שיש למיני הבהמה והעופות דאגה גדולה לשכון עם שאינן מינין וכל שכן לעשות עמיהם מלאכה", ועיקר הצער הוא, "בשני מינין שהם כגון שור וחמור שהאחד טוהר והשני טמא שטבעם רחוק מאוד זה מזה".

(20) רמב"ן ובהי' כאן ובקדושים יט, יט. מו"נ שם. פענה רוא כאן. חינוך מצוה תקנ.

(21) ל' החינוך שם.

(22) ל' הרמב"ן שם ושם. ולהעיר דעפ"ז מצינו עוד מצוה דאורייתא מטעם סייג – ראה לקח טוב (להר"י ענגל) כלל ה.

(23) חינוך שם. בעה"ת ובעה"ט ופענה רוא ופי' א' בחוקוני כאן. ועוד. וראה פי' ר' חיים פלטיאל שם. וראה ראב"ע כאן (ופי' הג' בחוקוני). אבל ראה מ"ש עליו בבחי'. (24) ל' הפענה רוא שם. ועד"ז הוא בבעה"ת ובעה"ט וחוקוני שם.

ואף שגם במינין טמאין יש מעלי גרה (הגמל וכו'), י"ל, דכיון שע"ד הרגיל הוא בטוהרים דוקא, לכן כל האיסור נאמר מלכתחילה בטוהר וטמא. וע"ד (ולא ממש) שמבאר במו"נ (ח"ג פל"ד) שהתורה על הרוב תדבר כו'. ועצ"ע.

הוא ענין בפני עצמו – יש חילוק בין כלאים דהרבעה (שהם בכל שני מינים), וכלאים דחרישה (שהם דוקא מין טהור ומין טמא). אך הרא"ש סובר כי בשניהם, הן בכלאים דהרבעה והן בכלאים דחרישה, האיסור הוא פעולת החיבור של שני המינים – ובמילא בשניהם הדין שווה.

ה. האיסור: פעולת החיבור, התנאי: כאשר נוצר „עירוב“

אך הביאור האמור אינו „חלק“ לגמרי לדעת הרמב"ם:

מכך שהרמב"ם פוסק כ: א) „מותר להכניס שני מינין לסהר [=מרחב סגור] אחד ואם ראה אותם רובעים זה את זה אינו זקוק להפרישן³³“, ב) „מי שעבר והרכיב בהמתו הרי הנולד מהם מותר בהנאה³⁴“, ג) האיסור מן התורה הוא רק כאשר הוא עושה את המעשה בידיו³⁵ – משמע שבכלאים דהרבעה גדר האיסור אינו קשור עם כך שנולדים מפעולה זו תולדות שניכר וגלוי בהם ענין ההרכבה, אלא עצם מעשה ההרכבה (ההרבעה) אסור³⁶.

ועל פי זה כלאים דחרישה הוא גדר בכלאים דהרבעה, שניהם הם „משם אחד“, כפי שמשמע גם מכך שהרמב"ם כולל אותם בפרק אחד בהלכות כלאים³⁷ – משום שאצל שניהם גדר האיסור שווה – פעולת החיבור. ויש לומר טעם החילוק ביניהם:

ד. כלאים דחרישה הוא סוג שונה של „כלאים“

ויש לומר כי מחלוקתם היא, האם העניין של כלאים דחרישה הוא חלק מכלאים דהרבעה, או שזהו דין בפני עצמו²⁹:

הרא"ש סובר כי כלאים דחרישה הוא אותו ענין כמו כלאים דהרבעה, והרמב"ם סובר שזהו ענין בפני עצמו³⁰.

והסברת המחלוקת (האם הכלאים דחרישה הוא אותו ענין כמו כלאים דהרבעה): כלאים תוכנו – „עירוב“, „תערובת“³¹:

לדעת הרמב"ם האיסור של כלאים דהרבעה קשור עם תערובת ניכרת וגלויה – כתוצאה מפעולת ההרבעה נוצר ולד עם מראה מיוחד ותכונות גוף... המהוה מין חדש שהתהווה מהרכבת שני מינים דוקא³²; לעומת זאת בכלאים דחרישה ענין התערובת אינו משפיע וניכר בחרישה...

ולכן לדעת הרמב"ם, מכיון שכל אחד מהם

*29) בהבא לקמן ראה גם לקו"ש ח"ד ע' 6-25

30) להעיר שבתויו"ט ב"ק שם פליג על דעת הרע"ב שם, דכלאים דהנהגה ילפינן שור שור משבת. וס"ל דלמסקנת הגמ' כלאים מכלאים ילפינן ולא צריכא קרא לחודא כו' דלמסקנא כלאים חד שמא ואין צריך אלא לאגמורי בחד והוא הדין לאידך דמשום הכי מתניתין נמי לא תנן אלא כלאים חדא וכללא לתרתי כו'.

והרי דעת הרע"ב שם היא כדעת הרמב"ם דמה"ת אינו חייב אלא בשני מינים שאחד טמא ואחד טהור (וראה רש"ש לתויו"ט שם). ובתויו"ט כלאים שם מ"ב, אף שהביא גם דעת הרמב"ם, מ"מ הביא ראי' לדעת הרא"ש. וראה קול הרמ"ז לתויו"ט ב"ק שם.

31) ת"ת ותיב ע"ה פ' פרשתנו כב, ט. קדושים יט, יט. ועוד.

32) ראה בחיי פרשתנו ע"ה פ' רמב"ן קדושים יט, יט.

33) הל' כלאים פ"ט ה"ב.

34) שם ה"ג.

35) שם ה"א. ועד"ו בסהמ"צ מ"ל"ת ר"ז.

36) וכ"מ במו"נ שם בטעם איסור כלאי בהמה; ומאסה התורה שישפיל איש מישראל מעלתו לזה ומעשה כו', עיי"ש.

37) בפ"ט שם.

ולהעיר מפיה"מ להרמב"ם כלאים שם (הובא בכס"מ לרמב"ם שם): אבל בהמה טמאה עם טהורה יש בה תוספת על איסור ההרבעה והוא שהם אסורים לתרוש כו'.

* ולוהעיר דפיה"מ ב"ק שם: אלא מאמרו לכלאים שהוא רומז למה שאמרו ית' לא תחרוש בשור ובחמור. אבל בפרש"י במשנה ב"ק שם ד"ה לכלאים כתב (בפשוטו) „להרבעה“ ומטיס, וכן לענין כלאים דהנהגה. ובגמרא שם מקדים „כלאים דחרישה“, כלאים דהרבעה“ וראה לעיל הערה 17. ואכ"מ.

האיסור של „לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו“: א) „ענין הלאו דלא תחרוש בשור ובחמור יחדיו היינו להרחיק קליפת החמור שלא תקבל מבחינת הקדושה“⁴⁵.

ב) ב) האיסור הוא משום ש„שור“ הוא בחינת גבורות ו„חמור“ הוא בחינת חסדים – ו„אסור לערבם יחד“⁴⁶.

ואלו ואלו דברי אלקים חיים⁴⁷, ויש לומר, כי שני ביאורים אלו הינם בהתאם למחלוקת הרמב"ם והרא"ש:

לפי שיטת הרמב"ם, שהלאו של „לא תחרוש“ הוא דוקא במין טהור עם מין טמא, הרי טעם האיסור הוא שה„קליפה“ לא תקבל מהקדושה [משום שמין טהור שרשו הוא מקליפת נוגה שיכולה להתעלות לקדושה, ואילו מין טמא שורשו מג' קליפות הטמאות⁴⁸; ולכן כאשר עושים מלאכה עם מין טהור ביחד עם מין טמא – עשוי המין הטמא „לקבל“ מהמין הטהור].

אך לפי שיטת הרא"ש, האיסור תקף בכל המינים, אפילו טהור עם טהור וטמא עם טמא, מכיון שטעם האיסור הוא שאסור ליצור עירוב של מידות שנבראו עליידי הקדוש-ברוך-הוא – הפכיות.

ז. הטעם שלצורך מצוה מתירים רק „שעטנז“ בבגדים

על פי הנ"ל יומתק עוד ענין:

מובן כי מצוה, קדושה, תוספת אור – בכוחה לעשות שלום בין הפכים, בדומה לנאמר „עושה שלום במרומיו – מיכאל שר של מים וגבריאל שר של אש ואין מכבין זה את זה“⁴⁹,

התוכן של איסור כלאים הוא, שמחברים שני דברים שהם בניגוד זה לזה, עליידי פעולת האדם נעשה כאן „חפצא“ של כלאים³⁸. אך אופן העירוב שלהם, אינו שווה בכל המקרים, והדבר תלוי באופן החיבור:

בהרבעה, שם החיבור הוא בתכלית, ובלשון הכתוב³⁹, „והיו לבשר אחד“, נעשה בכל שני מינים חפצא של כלאים – תערובות, לפי שהקדוש-ברוך-הוא קבע כי החיבור של כל מין יהיה דוקא „למינהו“; אך בכלאים דחרישה, מכיון שהחיבור שלהם הוא רק בעניין שמחוץ להם, אין הם נעשים כלאים, אלא אם כן המלאכה... נעשית עליידי שני מינים⁴⁰ שאחד טהור ואחד טמא, שהם הפכים גם בעינים שמחוץ להם (בנוגע לאכילת האדם...) –⁴¹ ואז נוצרת כאן תערובת⁴² – כלאים⁴³.

1. שני טעמי האיסור על פי חסידות

ביאור המחלוקת בפנימיות העינים: מוצאים בחסידות⁴⁴ שני ביאורים לגבי

38) להעיר מצפצפ"ג מהר"ת עו, סע"ד ואילך.

39) בראשית ב, כד.

40) ועפ"ז אולי יש לבאר טעם הדעות (ראה שעה"מ לרמב"ם הל' כלאים שם ה"ה קרוב לסופו. ועוד. וכ"כ בפל' ר' חיים פלטיאל שם) דלדעת הרמב"ם בהמה וח' אפילו שניהם טהורים לוקה מן התורה, כיון שהוי שני שמות (שני סוגים), עיי"ש.

41) ולהעיר מלשון ההיגיון שם (הובא לעיל ס"ג) שטהור וטמא, טבעם רחוק מאד זה מזה. וראה בארוכה במפרשי התורה בטעם מאכלות אסורות.

42) להעיר מדעת ולשון הרמב"ם הי"א שם ב, בהמת פסוהמ"ק .. עשאה הכתוב כשני גופין מפני שהיתה קודש ונעשית כקדש וכו' וכו' מערבין זה בזה ונמצאת בהמה זו כבהמה טמאה עם הטהורה המעורבין כאחד כו'. וראה בארוכה בנו"כ שם.

43) להעיר מרשב"ם קדושים יט, יט.

44) בהבא לקמן ראה אה"ת נ"ך ע' קלב ואילך. פרשתנו ע' תתקסא. ד"ה לא תחרוש תרכ"ו. ד"ה לא תלבש שעטנז תרע"ח. לקוטי לוי"צ משפטים ע' פט. ובהגסמן ככהנ"ל.

45) סה"מ תרכ"ז ע' שעז. וראה זח"ג פו, ב. ת"ז ת"ד

(לא, א).

46) לקולוי"צ שם. וראה אה"ת שם.

47) עירובין יג, ב.

48) ראה תניא פ"ו ופ"ו.

49) כ"ה באה"ק סיי"ב. וראה תנחומא ויגש, ו. דב"ר

ואז אף יכול להיווצר מכך – יתרון, בדוגמת בגדי כהונה, „לכבוד ולתפארת” דווקא על-ידי צמר ופשתים יחדיו⁵⁰.
(משיחת ש”פ תצא תשנ”א)

אבל – לא לגרום חס ושלום (תוספת יניקה) קבלה בקליפה. ולכן בציצית, בגדי כהונה וכו’ – מתירים רק כלאי שננטנו, אשר צמר ופשתים הם היפך זה מזה, אך שניהם היתר,

(50) ולהעיר דתפארת הוא דוקא בחיבור חו”ג וכו’ (אגה”ק שם).

פ”ה. יוד. ספר הבהיר (הוכא בוח”א רסג, א). ועוד. וראה אגה”ק שם. אוה”ת נ”ך שם.

לזכות

כ”ק אדוננו מורנו ורבינו

מלך המשיח

ויהי’ר שע”י קיום הוראת

כ”ק אדמו”ר מלך המשיח (בשיחת ב’ ניסן ה’תשמ”ח)

להכריזו **יחי**, יקויים הבטחתו הק’,

שההכרזה תפעל **ביאת דוד מלכא משיחא**

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח

לְעוֹלָם וָעֶד

הוספה

בשורת הגאולה

לח.

והדגשה מיוחדת בכהנ"ל ב(חודש אלול ד) שנת ה'תנשא"א – „תנשא“ בלשון ציווי – הן בנוגע להתגלות וביאת המשיח ש„נשא גו' מאד“¹, והן בנוגע להנישואין דכנס"י והקב"ה שבימות המשיח, ובלשון הילקוט שמעוני²: „שנה שמלך המשיח נגלה בו . . . עומד על גג בית המקדש . . . ואומר ענוים הגיע זמן גאולתכם“.

* * *

תלמידי הישיבה נקראים „תמימים“ ע"ש שלומדים „תורת ה' תורה הנגלית ותורת החסידות תמימה“³, ולא עוד אלא שהלימוד דפנימיות התורה הוא בהבנה והשגה . . . מעין ודוגמת והכנה להמעמד ומצב דימות המשיח ש„יהיו ישראל חכמים גדולים ויודעים דברים הסתומים וישיגו דעת בוראם כו“⁴.

וגם (ולכן) נקראים „חייילי בית דוד“ שמנצחים את המעמד ומצב ד„חרפו עקבות משיחך“, ופועלים התגלות וביאת משיח בן דוד באופן ד„ברוך ה' לעולם אמן ואמן“⁵, כלשון הכתוב בסיום וחותרם מזמור פ"ט בתהלים.

ולהעיר שתקופה זו (שמתוארת בסיום מזמור זה) נסתיימה כבר לאחרי מעשינו ועבודתינו במשך ארבעים שנה מהסתלקותו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שניתוסף בהפצת המעיינות חוצה באופן

---

(1) ישעי' נב, יג.

(2) ישעי' רמז תצט.

(3) שיחת שמח"ת תרנ"ט – „התמים“ ח"א ע' כה.

(4) רמב"ם בסיום וחותרם ספרו „משנה תורה“.

(5) כדברי כ"ק אדנ"ע בשיחתו הידועה בשמח"ת תרס"א (נדפסה בלקו"ד ח"ד תשפז, ב ואילך. ועוד).

ש"נתן⁶ ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע", ועתה עומדים בתקופה השייכת למזמור צדי"ק, שסיומו וחותרו בפסוק, "ויהי נועם ה' אלקינו עלינו גו' ומעשה ידינו כוננהו", ש"תשרה שכונה במעשה ידיכם"⁷, שזהו תשלום השכר על כללות מעשינו ועבודתינו.

* * *

מההוראות מהאמור לעיל בנוגע למעשה בפועל – "המעשה הוא העיקר"⁸:

לפרסם בכל מקום ומקום שעומדים בסיום וחותרם דמעשינו ועבודתינו ("כי תצא למלחמה על אויבך"), ובהתחלת התקופה דתשלום השכר, "מתן שכרן של צדיקים" ("כי תבוא אל הארץ גו' וירשתה וישבת בה"), ובהתאם לכך צריכה להיות העבודה גם בעינים השייכים לימות המשיח, החל מלימוד התורה בעניני משיח וגאולה וביהמ"ק, ועוד ועיקר – מתוך מנוחה והתיישבות, שמחה וטוב לבב, כולל גם ע"י עריכת התוועדויות של שמחה, ובמיוחד בשייכות לשמחת נישואין ושבעת ימי המשתה (כולל גם חיזוק "מנהג ישראל" לערוך סעודת עניים), מעין ודוגמא והכנה לקיום היעוד "אז (לעתיד לבוא) ימלא שחוק פיננו"⁹, אשר בדורנו זה, שנשיא הדור, כ"ק מו"ח אדמו"ר, ששמו השני "יצחק", ע"ש הצחוק והשמחה, הוא נשיא השמיני ("אז" בגימטריא שמונה) להבעש"ט, נעשה הענין ד"ימלא שחוק פיננו" (לא בלשון עתיד, "אז", אלא) בלשון הווה.

(משיחות ש"פ תצא, י"ד אלול תנש"א)

---

6 תבוא כט, ג.

7 פרש"י עה"פ.

8 אבות פ"א מ"ז – שלומדים בשבת זו.

9 תהלים קכו, ב. וראה ברכות לא, א.

לעילוי נשמת

הרה"ח הרה"ת אי"א
ר' יקותיאל מנחם ע"ה
ב"ר שרגא שליט"א

ראפ

חסיד ומקושר בכל נימי נפשו
לכ"ק אדמו"ר מה"מ
משגיח ומשפיע
בישיבת תומכי תמימים
ליובאוויטש המרכזית 770
ניהל הבית חב"ד
בנמלי התעופה
ובחברת "אל על" במיוחד
וזכה שהרבי שלח המצות ע"י
ואמר עליו "אונזער יקותיאל"
נואם קבוע בסיומי הרמב"ם ב-770
והדפיסם ב"תקות מנחם"
ניהל "ועד המחנכים"
פעל במרץ בעניני שלימות הארץ
ראש מטה שירה וזמרה
לקבלת פני משיח צדקנו
קירב רבים אל רבנו ובדרכי נועם
השאיר דור ישרים יבורך
הולכים בדרכי רבותינו נשיאנו

נקטף בתאונת דרכים
ביום השני לפ' "וקם שבט מישראל"
י"ב תמוז ה'תשע"ה

ת. נ. צ. ב. ה.

(מנוסח המצבה)

*

נדפס ע"י ידידיו

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי וזוגתו מרת גיטל רחל שיחיו שגלוב

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב.
יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.
המעשה הוא העיקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח).
שיחת הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת "האגודה למען הגאולה האמיתית והשלימה".
מעין חי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.
האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770, על-ידי "ועד להפצת שיחות".

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ הנדפס בספרי לקוטי שיחות, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.
הקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלות קהילות בשבת, בהוצאת צא"ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש.
ליקוט ניגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב).
דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.
לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת "אהלי תורה", ניו-יורק.
דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך "אהלי תורה", ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את "קונטרס בית רבינו שבבבל"

ושיחת ש"פ שופטים התנש"א

מדור מיוחד לספרים וחברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכות

החייל ב"צבאות השם" **מנחם מענדל שיחי**
ליום הולדתו השלישי לאויש"ט ולתספורתו
ביום י"ב אלול ה' תהא שנת פלאות אראנו

ולזכות

אחיותיו ואחיו חיילי "צבאות השם"
חי' מושקא, יחזקאל ופייגא שיחי

ולזכות

הוריהם

הרה"ת ר' יהושע וזוגתו מרת **פריידא שיחי קארענבליט**

זקניהם

הרה"ת ר' **משה חיים** וזוגתו מרת **רחל שיחי קארענבליט**
הרה"ת ר' **חיים שניאור זלמן** וזוגתו מרת **מלכה שיחי גורקאוו**
הרה"ת ר' **משה יצחק** וזוגתו מרת **קריינא שיחי גורקאוו**
הרה"ת ר' **נחום יצחק** וזוגתו מרת **בתי' שיחי פינסאן**

*

נדפס ע"י ידידיהם

הרה"ת ר' **יוסף יצחק הלוי** וזוגתו מרת **גיטל רחל שיחי שגלוב**

* * *

לזכות

רבקה שרה תחי'

לרגל יום ההולדת שלה ביום ט"ו אלול
ולזכות אחי' ואחיותי' שיחי

*

נדפס ע"י הוריהם שיחי

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:

<http://www.torah4blind.org>